

RARE ZET

Er zijn spelers die er van houden om in de opening af en toe af te wijken van de gebaande paden. Ze hebben lak aan de theorieboeken die over openingen zijn verschenen. Siciliaans, Spaans, Koningsindisch, Damegambiet, Frans, het schaakspel kent ongelooflijk veel openingen met tot in den treure uitgewerkte varianten. Maar een schaker wil wel eens iets anders. Iets verrassends. Iets gek. Een onverwachte zet om de tegenstander van zijn apropos te brengen. Wim Berden uit Grathem, al 35 jaar lid van de vereniging Het Stokpaardje in Maasbracht, is zo iemand die zo nu en dan graag zo'n gekke zet doet. Hij kwam vorige maand in een partij voor het Open Kampioenschap van Midden-Limburg verrassend uit de hoek. Op 1.e4 antwoordde hij 1...a6. Met zo'n openingszet zondig je eigenlijk tegen de belangrijkste principes die je moet hanteren aan het begin van een partij. De belangrijkste stelregels in een opening zijn: ontwikkel de stukken, kom niet te snel met de dame eruit, berg je koning veilig op door te rokeren en probeer de macht te krijgen in het centrum (het midden van het bord). Als je dan 1...a6 speelt, geef je niet bepaald blijk van kennis van de belangrijkste openingsregels. Want a6? Wat heb je daar nou aan? Elke schaakleraar zal het een beginner afraden. Maar enfin, Wim Berden is natuurlijk ook niet gek. Want het nadeel van a6 heeft ook voordelen! De tegenstander

wordt totaal verrast. Hij heeft zo'n ongebruikelijke zet misschien nog nooit meegemaakt en weet niet goed welke voortzetting hij moet kiezen. Het gevolg daarvan is dat hij veel tijd verspeelt, tijd die hij eigenlijk hard nodig heeft als de stelling verderop in de partij ingewikkeld wordt. Tsja, a6 dus. Ach, waarom ook niet? Je kunt ook redeneren: door dat ene gekke zetje zul je een partij heus niet verliezen. En a6 wordt in een partij meestal toch wel een keer gespeeld, maar dan op een later moment. Wim Berden heeft er in ieder geval geen slechte ervaringen mee. Hij speelde het al 'n jaar of twintig geleden in een wedstrijd voor de bondscompetitie tegen Venray en zag toen een witspeler tegenover zich die helemaal de kluts kwijt was. Vorig jaar speelde hij deze opening tegen Bert Corneth van SV Schaesberg, die ongeveer 150 ratingpunten meer had en

Diagram 1

dus de betere schaker was. Ook die partij won Wim (al moet daarbij worden aangetekend dat hij geluk had; zijn tegenstander zag op een gegeven moment de winst over het hoofd). Wim Berden heeft de opening natuurlijk niet zelf bedacht; het kan niet anders of met de zet is al eens eerder geëxperimenteerd. De Britse grootmeester Tony Miles (overleden in 2001) speelde a6 in 1980 nota bene tegen toenmalig wereldkampioen Karpov. Miles won die partij. Wim Berden: „Die partij heb ik vele malen nagekeken en heb deze opening in de loop der jaren regelmatig gespeeld met zwart. Toen ik dat in het begin binnen mijn vereniging Het Stok-

Diagram 2

aan, maar het verrassingsmoment is ook een voordeel." Vorige maand verraste Wim er weer een tegenstander mee in het Open Kampioenschap van Midden-Limburg. Hoe dat ging zien we hier.

1.e4 a6 2.d4 b5 3.c4 Lb7 4.d5 ZIE DIAGRAM 1

4...c6 5.Pf3 cxd5 6.cxd5 Pf6 7.Ld3 e6 8.dxe6 dxe6 (De loper op b7 krijgt steeds meer gezichtsveld)

9.De2 Pc6 10.a3 Lc5 11.0-0 0-0 12.Lg5

(een mogelijkheid was hier het opschuiven van de e-pion 12.e5 waarna zou kunnen volgen:

12...Pg4 13.Lxh7+ Kxh7 14.De4+ Kg8 15.Dxg4)

12...h6 13.Lh4 Pd4 14.Pxd4 Dxd4 15.Lxf6 Dxf6 16.Pc3 Ld4 17.Tac1 Tac8 18.Kh1 Lxc3 19.Txc3 Txc3 ZIE DIAGRAM 2

20.e5??

(Nu komt de e-pion, maar nu is het niet meer het goede moment. De zwarte dame schuift een stapje opzij waardoor er mat dreigt). 20...Dg5 21.f4?? Lxg2+ (0-1)